

Budapestre vonatkozó újságcikke

Osztálvozás

725.091

Szerző:

Hely

Cím: *Pasztellek az őszbeborult Svábhegyről*

Idő

"1927"

Forrás:

Ar. Újság

Számát

Bp
(Hely)

1927. 10. 29.
(Idő)

Pasztellek az őszbeborult Svábhegyről

Egy újságíró naplójából

Nincs hangulat, mely el ne enyészne, nincs szín, ami el ne fakulna, nincs illat, mely balsamát megőrizné — csak egy az örökkévaló, a mindennel dacoló: a Természet.

A hegyek útján úgy lépkedek mindig, mintha egy szentély szőnyege lenne. Levelek hullása, lombok ritkulása úgy hat rám, mint egy fájdalmas suttogás. Valami nagyon sajnó legbévül, a lobogó, élénk nyári színek, mosolyos illatok haldoklásán, szomorúság fog el az elmulásban botorkálva.

Van, aki a tavaszt szereti, a csudás rügyfakadást, van, aki a nyarat várja türelmetlenül, a gyümölcsérlető meleget, akad, aki a hófehér télért lelkesedik. Az ősznek bizony kevés rajongója van. Félünk a kőd sivárságától, a felhők tompa, nyomasztó barátságátalanságától. A lucsoktól, a sártól, mely bemocskol és a kedélyre megy... az ősz nem a mai ember lelkiállapotának való... De csak itt lent, a bércszárnyak labirintusában, a nagyváros szürke körengetéjében! Csak itt lent, a nyomországu utcák egyhangúságában nincs varázsa a novembernek, az ősz nyugodtabb, csendesen muzsikáló hangulatainak, a különös, pasztellszíneknek, melyek sápadtak és hervadt fényűek, csakis itt lent, ahol nem lehet élvezni a teremtés zengő klaviatúráját, az aranyárga és rozsdavörös foltok harmóniáját...

A csucson minden másképen van, mint a mélységekben. A magasságokban mások az érzések, más a horizont, más a levegő és más visszhangja van a csendnek a lélekben, mint a fekete köveken, idelent a mélységben. A

hegyek átformálják az egyéniséget, áhitatot és vallásosságot plántálnak a szívébe az unalom, a közömbösség és az érzéketlenség helyébe. Aki fél az ősztől, barangoljon a levelek aranyesőjével sűrűn telehintett, némaságukban is mesélő hegyutakon, közel a csucsokhoz, az igazi örökkévalóság levegőjében. Aki nem szereti az ősz párás lehelletét, ne meneküljön előle, mert szerelmese lesz az új színeket, finom szordínós hangulatokat teremtő elmúlásnak abban a pillanatban, amikor a csucsok tisztaságából a távlatok fenségében gyönyörködhetik, amikor a fenyők gyógyító illata

árad feléje, amikor az ősz ismeretlen színeinek pompás panorámája elébe tárul.

Vasárnap van. A Svábhegy rajongói, lelkes jókedvű barátai csapatostul lesik a lassan cammogó, szuszogó fekete szőrnyetegnek, a fogasnak az éles, hasító fütyét. Aztán a kedély üdeségétől felvillanyozva, elfeledve a nagyváros minden kellemetlenségét, az élet minden baját, keservét, boldogan és szinte gyermeki öntudatlanságban átengedik magukat a legtisztább és legszebb formában megnyilatkozó Szépség kultuszának, örvendenek a kibontakozó hegyláncok kéklő konturjainak, bámulják a Természet utánozhatatlanul gazdag színopulájú palettáját és a lelkükbe ünnepi hangulat költözik. Ezek a kirándulók szeretik a sárga és a zöld ezernyi árnyalatában hullámzó, játszadozó hegyoldalt, ezek ösztönösen érzik azokat a meglepetéseket, melyeket az enyhe, bánatosan szelíd november a Svábhegy szeretői részére tartogat, ezek mind fanatikusai a budai hegyeknek, ezek nem várnak biztatást, hívó szót, nógatóst,

ezek minden szabad órájukat a kristályos, felséges budai lankák tölgy- és fenyőállatában töltik el. Mennyi öröm, milyen meghatottság és boldogság rajzolódik az arcukra, amint halad előre a csucs felé, a panoráma kiszélesedésével, milyen más ember lesz mindegyik, mint odalent a fekete kövek között. Ugy érzem magam közöttük, mintha jobbak is lennének, őszintébbek és becsületesebbek az őstermészet simogatása után, hiszen csillog a szemük, gondtalanságot tükröz a tekintetük és a jószág fuválma hoz belőlük elő játékos, vidám szavakat, frissességét, kacagást.

*

Az Eötvös-uton, egymásba ölelkeznek a levélhullató gesztenyefák. A lombok még néhányszor megcsókolják egymást, bucsuznak a könnyű őszi szélben. Minden sárguló levél olyan, mintha lelke volna, csudálatos a zizegésük, a beszédjük az ut feletti, a délutáni csendben. Autók jönnek-mennek zajtalanul az új szanatórium mesebe illő palotája felé, mintha nem akarnák megzavarni a nyugalom áhitatát. Sétáló párok tűnnek fel itt is ott is, a friss, éltető levegőtől piros az arcuk

teli tüdővel szívják magukba a fenyők illatát és keresik az ősz előttük ismert, vagy titokzatos szépségeit a svábhegyi erdők magányosságában.

Mennek és megállanak. Az impressziók a szívverést is megállítják egy-egy pillanatra. Amikor egy elfakult, megkopott, össze-visszavésétt pad mellett, a nagy hegy kiszögélésein oit látják maguk előtt a völgyek dus vegetációját, vagy a Duna távolbavesző, opálos szanatórium nagy erdők harmónikus ölelkezése csak csábítóbb, varázsosabb Drezda minden karsu tornyánál, nevezetességénél. És mégis török meg a némaságot, gyermeki kacaj, mulatság zenéje. Az ifjuság örvend a svábhegyi ősznek, megérti és átérzi a sok gyönyörteljes élményt, amit a sárguló, színteljes hegyek a novemberi délutánban ajándékba adnak.

*

Kevés ember ismeri a maga városának vagy országának a szépségeit — de alig egy-kettő akad, aki igazán jól ismeri. Ezt Thomas Mc. Compton írja Skócia rejtett szépségeiről szóló könyvének az előszavában.

Ti buta budapestiek! Hát nem látjátok, nem tudjátok, hogy itt van előttetek az Isten különös kegyelméből Svájc gyógyító, fenséges magaslati vidéke, a történelmi levegőjű, kulturált, világszerető jól ismert és mindenünnen felkeresett Svábhegy, mely még a tenger mélységeiben kék perspektívájában is gyönyörködhet, ha a csucsokról a végtelen síkságra letételesz!

Nem érzitek, hogy a füstös, testet-lelket romboló kávéházak helyett mennyivel üdítőbb, frissítőbb, regenerálóbb hatással lenne egész lelkivilágotokra, munkatelfjesítményeitekre, ha elfoglaltságotok után néhány órára vagy néhány napra kimenekülnétek a megszokott környezetből és a Svábhegy levegőjétől, csendjétől, hangulataitól megújodva, térnétek vissza a gyárak, bankok, kereskedések, műhelyek fárasztó, kimerítő atmoszférájába? Nem kell okvetlenül Merán vagy Velence, Tátra vagy Vöslau — tíz percnyire az Őr-tógtól mindazokban a gyönyörűségekben része lehet a pestieknek, amiket ezek a drága, külföldi szórakozó és üdülőhelyek nyújtani képesek. Sétáltam már a drezdai „Weisser Hirsch” illuziókat ébresztő nyárfaerdejében, de amikor szemlélődve megállottam egy pillanatra az Elba partján — önkéntelenül felkiáltottam:

— Hiába, a mi Dunánk ezerszer több szépséget jelent, mint az Elba keskeny csikja, a mi Budánk panorámája, a kék hegyek és a nagy erdők harmónikus ölelkezése mégis csak csábítóbb, varázsosabb Drezda minden karsu tornyánál, nevezetességénél. És mégis török meg a némaságot, gyermeki kacaj, mulatság zenéje. Az ifjuság örvend a svábhegyi ősznek, megérti és átérzi a sok gyönyörteljes élményt, amit a sárguló, színteljes hegyek a novemberi délutánban ajándékba adnak.

*

a világ összes kulturnemzetei tudomást vesznek és tirádákat zengenek Budapest fürdőváros egyedülálló szépségeiről, vannak magyarok és akadnak pestiek, akik nem aknázzák ki ennek a kulturát, szórakozást, pihenést, gyógyulást kínáló fürdővárosnak összes elképzelhető előnyeit. De hagyjuk a rekriminációt, amikor a Svábhegy ormain barangolunk.

A csucson, a Svábhegy legszebb pontján, a hegy koronájaként, ott emelkedik monumentális arányaiban az új svábhegyi gyógyotthon, melynek csodájára járnak az Indiából és Venezuelából éppen úgy, mint Japánból vagy az Egyesült-Államokból ittjárt idegenek. A finomtónusu, gyönyörű hallban boldog emberek hallgatják a jazz tompított muzsikáját, csipkeszerű tangóit. A kék, sárga, zöld és lila szobák kényelmében a legkülönbözőbb nemzetiségű vendégek pihennek, elkényeztetetten. Az erkélyek mesészerű hagulatba ringatják az álmodozókat. Fent pedig, a gyógy-palota tetején, az ezeregyéjszaka varázsában, a végtelenség perspektívájában gyönyörködnek a Svábhegyért rajongó magyarok és idegenek, akik elbűvölten állanak a nagyszerűségében szinte drámai látványosság előtt. A szanatórium kertjének élénk színű virágjai a Teremtés diadalát hirdetik az októberi alkonyatban is, amikor lent a fekete kövek között kigyulnak a lámpák miriádjai és kísértetiesen szép, szinte lenyűgöző képet tárnak a bámuló, csodáló, elragadtatott vendégek sokasága elé.

A Svábhegyen mintha most kezdődne a legvonzóbb időszak. A második tavasz!